

Ds. Arjan van Groos (1962 - 2014)
Tekst: Psalm 16, 9 - 11
Middagdienst
H. Avondmaal

Broeders en zusters,

- 1. Votum**
- 2. Zegengroet**
- 3. Zingen : Psalm 89 : 1 en 3**
- 4. Gebed voor de opening van het Woord**
- 5. Viering van het Heilig Avondmaal**
- 6. Klaarmaken tafel zingen: Gezang 125 : 1 en 2**
- 7. Schriftlezing : Psalm 16**
- 8. Tijdens viering zingen: Gezang 125 : 3 – 6**
- 9. Tekst : Psalm 16 : 9 - 11**
- 10. Prediking**
- 11. Zingen : Psalm 16 : 1 en 2**
- 12. Geloofsbelijdenis van Nicea**
- 13. Zingen : Psalm 16 : 3 en 5**
- 14. Dienst van de offeranden**
- 15. Dankzegging en gebed**
- 16. Slotzang : Lied 429 : 1 en 3**

Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, groot en klein,

Ik wil deze preek beginnen met twee citaten. Citaat 1: “De machtige en heilige God is verdwenen uit de moderne evangelische wereld.” Citaat 2: “Ik zag plotseling in dat iemand heel de taal van de het evangelisch christendom zou kunnen gebruiken, en dat het centrum van zijn spreken de mens zelf is, zijn behoefte aan redding. En de betekenis van God is dat Hij daarbij behulpzaam is Ik zag ook in dat een groot deel van het evangelisch christendom gemakkelijk kan wegglijden, zich egocentrisch kan gaan richten op een persoonlijke behoefte aan redding, en niet op de verheerlijking van God.” Deze twee citaten zijn afkomstig van Amerikaanse voorgangers uit de evangelische hoek. Nu moeten we dat woord evangelisch wel goed opvatten. Want evangelisch is in de Verenigde Staten een heel breed begrip. Wij denken daarbij al gauw aan groepen als Pinkstergemeenten, Baptistengemeenten en vrije groepen. Evangelische Kerken in de Verenigde Staten zijn vaak traditionele Protestantse Kerken. Net zoals de Evangelische Kirche in Duitsland een traditionele kerk is. Deze woorden zijn dus afkomstig van invloedrijke voorgangers uit de Verenigde Staten. Mensen die het Woord van de Here serieus nemen. Mensen die theologisch heel dicht bij ons staan. En ze constateren dat er in de huidige christelijke wereld er de neiging is van de christen om zichzelf centraal te zetten. Het gaat om zijn redding. Zijn geluk. En de betekenis van God is dat Hij die redding geeft.

Nu is dat geen nieuw verschijnsel. Calvijn schreef in zijn tijd aan kardinaal Sadoletus een brief met de volgende woorden: “Uw ijver voor een hemels leven is een ijver die de mens totaal op zichzelf gericht laat zijn, en die hem niet, zelfs niet op een beperkte manier, ertoe brengt om de naam van God te heiligen.”

We hebben hier te maken met een gevaar dat de kerk en het christendom telkens weer bedreigt. Er zijn soms ook catechisanten die dit scherp zien. Die stellen de vraag of het in het leven van een christen dus alleen om gaat dat je in Jezus Christus gelooft om zo door Hem gered te worden van straf en hel? Daar kan het gemakkelijk op gaan lijken. Maar zulke catechisanten voelen goed aan dat daar iets mis mee is. Dat we dus geloven voor onszelf. Maar dan blijf je dus met belangrijke vragen zitten. Want ben je dan in feite niet God aan het misbruiken? Dat wij zijn dienst gebruiken om onze doelen in dit leven te kunnen bereiken. Je krijgt ook de vraag wat dan nog de zin is van het leven op

deze gebroken aarde? Is dat dan alleen maar de tijd uitzitten? Of een soort examen? En wat is dan de hemel en de nieuwe aarde? Is dat dan een oord waar wij aan ons trekken komen? Een hemel zoals de heidenen die kennen. Een tuin van de lusten. En zoals de moslims die feitelijk ook kennen. Is dat het dan? En je kunt afvragen of je hier nog wel kunt spreken over godsdienst. Of dan hier niet de rollen worden omgedraaid. We doen wat voor God zodat Hij onze wensen vervult. De waarschuwing die vanuit de Verenigde Staten aan het adres van de Protestantse kerken wordt uitgesproken, geldt ook voor de kerken in Nederland. En het is ook een waarschuwing die wij ter harte moeten nemen als Gereformeerde Kerken vrijgemaakt.

Maar wie God gebruikt om zijn eigen doelen te verwezenlijken, die loopt dus vast bij de Psalm van vanmiddag. Want hoe kan iemand zo enthousiast zijn over de Here als David in deze Psalm. Want let u maar op wat hij zegt. Neem vers 2: “U bent mijn Heer, mijn geluk, niemand gaat u te boven.” Of vers 5: “Here, mijn enig bezit, mijn levensbeker.” Of vers 8: “Steeds houd ik de Here voor ogen, met Hem aan mijn zijde wankel ik niet.” Mijn geluk, mijn levensbeker, mijn enig bezit. Hier is niet iemand aan het woord die God alleen maar dankbaar is omdat God zijn wensen heeft vervuld. Maar is hier iemand blij met de Persoon van de Here. Het is bijna de taal van een hevig verliefde jongen die zijn meisje laat weten hoe belangrijk zij voor hem is. U mag het ook omdraaien. Een hevig verliefd meisje dat haar vriend laat weten hoe belangrijk hij voor haar is.

David looft en prijst God om zijn grootheid. Maar niet als een toeschouwer. Hij doet dat als iemand die weet dat hij een intieme band met de Here heeft. Telkens gebruikt hij het woord ‘mijn’. Mijn Here, mijn enig bezit, mijn levensbeker. Hij weet dus dat de band die hij voelt, wederzijds is. De Here wil zijn Here zijn. De Here wil zijn enig bezit zijn. Zijn levensbeker.

Toch is het niet zo dat de dichter nu totaal onbezorgd en onbevangen in het leven staat. Want hij opent met de bede of God hem wil beschermen. En de meeste van u kennen het leven van David wel. Dat was alles behalve een luxe en rustig leven. We zijn waarschijnlijk geneigd om enige jaloezie te hebben naar David als we denken aan zijn goede leven in zijn paleis in Jeruzalem. Maar daar heeft hij maar kort een gelukkig bestaan gehad. Maar de meeste tijd van zijn leven, heeft David geleden onder vervolging. De reus Goliath verwachtte David de dood in te kunnen jagen. Koning Saul wilde hem dood hebben. De Filistijnen konden zijn bloed wel drinken en later in zijn leven stond

zelfs zijn eigen zoon hem naar het leven. Als David in vers 10 de Here dankt voor het feit dat God hem niet overgeleverd heeft aan het dodenrijk, dan zijn er vele momenten aan te wijzen in het leven van David waarop hij al met één been in de dood stond. Maar de Here heeft hem telkens weer gered. Maar toch lijkt David met zijn woorden meer te zeggen dan dat de Here hem telkens weer gered heeft. Want hij spreekt maar niet in verleden tijd. U hebt mij niet overgeleverd aan het dodenrijk. U hebt mij niet het graf laten zien. Nee, hij spreekt in tegenwoordige tijd. U levert mij niet over aan het dodenrijk en laat uw trouwe dienaar het graf niet zien. Hier lijkt David dus te zeggen dat hij niet zal sterven. David kijkt de dood hier duidelijk zonder angst in de ogen. Hij is kalm en triomfantelijk.

Ook lossen we dit niet op door te zeggen dat David hier alleen zijn ziel denkt. Want in vers 9 heeft hij het zelfs over zijn lichaam gehad. Mijn lichaam voelt zich veilig en beschermt. Heel zijn bestaan weet David veilig in God.

David spreekt hier iets uit dat niet op hem kan slaan. En dat zien we dan ook in Handelingen 2 de verzen 25 – 28. Deze verzen zijn onderdeel van de preek die Petrus op de Pinkstermorgen houdt en waarin hij uitlegt dat deze woorden van David over de Here Jezus Christus gaan. Want, zo zegt Petrus: ‘Broeders en zusters, u zult mij wel toestaan dat ik over de aartsvader David zeg dat hij gestorven en begraven is; zijn graf bevindt zich immers nog steeds hier.’

En dan legt Petrus uit hoe we deze woorden van David dan wel moeten begrijpen. Hij zegt in vers 30: ‘Maar omdat David een profeet was en wist dat God hem onder ede beloofd had dat een van zijn nakomelingen zijn troon zou bestijgen, heeft hij de opstanding van de Messias voorzien en gezegd dat deze niet aan het dodenrijk zou worden overgeleverd en dat zijn lichaam niet tot ontbinding zou overgaan.’ David spreekt in Psalm 16 dus als een profeet. Toch mogen we de afstand tussen de Here Jezus en David niet te groot maken. Het is hier niet zo als wanneer Jesaja over de Here Jezus profeteert. Want de Here Jezus staat in de bloedlijn van David. De Here Jezus is het achterachter....., enz, enz, ... kleinkind van David. Ze zijn door een bloedband met elkaar verbonden. En dat niet alleen, maar ook door een belofte die de Here aan Hem en zijn dynastie heeft gedaan. Eén van zijn nakomelingen zou zijn eigen troon bestijgen. Zijn koninklijk geslacht zal nooit uitgeroeid worden. En in die zin kan David dus ook bijna

over zichzelf zeggen dat God hem niet uitlevert aan het dodengraf en dat zijn trouwe dienaar het graf niet zal zijn.

Maar in Psalm 16 zien we David op zich niet verwijzen naar de belofte aan hem over zijn nageslacht. Wat in Psalm 16 eruit springt is de enorm sterke band tussen David en de Here. Deze band is ongetwijfeld gevoed door alles wat David in zijn leven heeft meegemaakt. En hij heeft al zijn levensjaren lang ervaren dat de Here werkelijk trouw is gebleven aan zijn beloften. Hij heeft ervaren hoe groot Gods liefde is. Maar het prachtige bij David is, dat David verder kijkt dan die beloften en dan die liefde. Hij kijkt eroverheen. En dat is de grote kunst. In allerlei relaties. Ongetwijfeld hebben sommige vaders vandaag cadeaus gekregen. En nu kun je heel erg je aandacht geven aan dat cadeau zelf. Dan heb je een leuk cadeau gekregen of een minder leuk cadeau. Maar belangrijker dan dat cadeau is natuurlijk de gever. Daar zit een kind achter dat cadeau dat zijn vader blij wil maken. Dat graag wil horen dat papa blij is. Het gaat er op vaderdag toch niet om dat papa een cadeau krijgt. Het gaat erom dat het kind laat weten dat het blij is met zijn vader en dat de vader laat weten dat hij blij is met zijn kinderen. Als je dat niet viert vandaag dan mis je het wezenlijke van vaderdag.

En zo is het ook met het heerlijke feest dat we vandaag weer in de kerk hebben mogen vieren. We hebben vandaag hopelijk niet alleen gevierd dat onze zonden vergeven zijn. Natuurlijk is dat reden voor grote blijdschap, maar waarom precies? Alleen maar om aan de straf te ontkomen? Dat hoop ik toch niet. Want God heeft zijn Zoon overgegeven in de dood, om juist de band met ons te herstellen. God wil in gemeenschap met ons leven. Daarvoor is Jezus Christus gestorven. En daarvoor hebt u Hem vandaag ontvangen in die tekenen van brood en wijn. Zoals het brood en de wijn één met u zijn geworden, zo wil Jezus Christus één zijn met u. Hij wil uw geluk zijn. Hij wil gezien worden? Uit ijdelheid? Uit liefde. Omdat de liefde dat nu eenmaal in zich heeft. Dat je elkaar ziet staan en je in elkaar verheugt.

God geeft Zichzelf aan u en mij. Hoorbaar in zijn Woord dat Hij u en mij laat verkondigen. Zichtbaar en voelbaar in het doopwater en in het brood en de wijn van het Heilig Avondmaal. En te ervaren in de vreugde over de Here en het geloof in Jezus Christus dat de Heilige Geest u geeft.

Amen